

ЮЖНА ИНДИЯ – ПРИРОДА, ОБИЧАИ, КУЛТУРА, ОБРАЗОВАНИЕ

Даниела Балве, Радка Тодорова

Обр. 1

Индия е съчетание от култ към Буда, Вишну, Шива и Кришна, йогизъм, аскетизъм...

Никой не е обхванал Индия нито отгоре, нито напреки, нито в средата, няма подобни на нея. Онзи, който я познае със сърце и душа, става безсмъртен.

Република Индия е разположена в южната част на континента Азия, предимно върху остров Индостан. Има територия 3 287 263 кв. км. Тя притежава 26 области и 6 съюзни територии. През средата ѝ преминава

тропикът на Рака. В северната част на Индия се намират Хималаите – най-високите планини в света (Обр. 1).

Държавно устройство

Индия е федеративна република, начело с президент, избран за 5 години. Висшата изпълнителна власт се осъществява от правителството и премиер-министъра. Висш законодателен орган е парламентът, състоящ се от две палати – Раджа Сабха – Съвет на щатите (областите) с 250 места и Лок Сабха – Народна палата (545 депутата, избирани за 5 години). Вицепрезидентът е избран за 5 години. Той е председател на Съвета на щатите. Всеки щат (област) има местно правителство (www.cjina.in).

Паричната единица е индийската рупия (Re) = 100 пайса.

Индия е индустриално-аграрна страна. Разполага със значителни природни ресурси – въглища, желязна руда, боксити, мед, нефт, манган и др. Основни видове промишлена продукция са: нефт, стомана, въглища, желязна руда, алуминий, мед. Произвеждат се още жп вагони, трактори,

памучни тъкани, захар, чай и др. Селското стопанство е предимно примитивно, като в него са заети 60% от трудоспособното население. Основни култури са: ориз, пшеница, царевича, захарна тръстика, памук, тютюн (трето място в света), подправки, цитруси, кокосови палми, банани и др. Отглежда се едър рогат добитък (клането на крави е забранено), кози и овце.

Пътищата на Индия са винаги различни и неудържимо интересни - с пулсиращия ритъм на живот, толкова различен от европейския, но може би именно затова толкова привлекателен. По магистралите се движат луксозни автомобили, едноетажни и двуетажни автобуси понякога с пъстра украса. По някои от тях се срещат монаси със слонове, събиращи пожертвувания за своите храмове. Пътуват претоварени камиони с много хора. Виждат се пъргави маймуни с любопитни, почти детски лица, сгъшени в полутъмната сянка на крайпътните дървета, храмове, родени сякаш от въображението. И още - движат се велосипеди, независимо от това, че до следващия населен пункт има стотина километра.

Пътната мрежа на Индия се състои от жп мрежа, шосета - 40% неасфалтирани и 60% асфалтирани, речни плавателни пътища. Основни морски пристанища са: Бомбай, Калкута, Мармаган, Вишакхапатнам, Ченай (Мадрас), Кочин и др. Международни летища са: Делхи, Бомбай, Калкута, Ченай.

Климатът на Индия е субекваториален, мусонен на юг и тропически на север.

В Индия официален език е хинди. Индийците имат и втори официален език. Това е английският език. Всеки щат (област) има свой официален език - асамски (Асам), бенгалски (Западна Бенгалия и Трипура), гуджаратски (Гуджарат), хинди (Утар Прадеш, Мадхия Прадеш, Раджастан, Химачал, Прадеш, Бихар, Хариана), кашмирски (Джаму и Кашмир) у маратхи (Махараштра), ория (Ориса), пенджабски (Пенджаб), канарски (Карнатака), малаялам (Керала), тамилски (Тамил Наду), телугу (Андхра Прадеш), кхаси (Мегхалая), манипурски (Манипур) и английски (Нагалънд, Сиким, Мизорам), конкани (Гоа). Писмеността е деванагари, бенгалска, грантха, арабска (за езика урду) и латиница.

Туризмът в Индия е силно развит. Годишно страната се посещава от над 2 млн. туристи и има приход от около 1.4 млрд. долара годишно.

Разстоянието от София до Делхи е около 5050 км, а от София до Ченай - 6000 км.

Националният празник на независимостта на република Индия е 15 август. Тази независимост страната придобива на 15 август 1947 г.

Денят на република Индия се отбелязва на 26 януари. Цяла Индия е закичена със знамена. Организиран са огромни манифестации.

За да свикнеш с жегата в Индия са необходими много дни, като през цялото време не те напуска учудването как местното население не обръща внимание на температурите и спокойно се движи под слънцето. Всички цветове на земята са събрани тук. Изключено е да срещнеш човек, облечен в сиви тонове.

Храната в Индия е 100% люта. Небето гори безмилостно от хилядите подправки. Ястията са повече храна за очите, отколкото за стомаха. В Индия се ядат пържени хапки, набодени на клечка за зъби и потопени в кърри. В Индия се консумира мляко, присъства на масата арабски хляб и винаги се поднася ориз. Пекат се питки, замесени само с брашно и вода.

Индия е разноцветна страна, накичена с блестящи пайети, воали и звънливи играчки.

Зреят из цялата страна екзотични плодове.

Южна Индия

Южна Индия се състои от няколко области. Най-големите са: *Тамил Наду*, *Карнатака* и *Керала*.

Област Тамил Наду

Област Тамил Наду се намира в най-югоизточната част на Индия. Столицата е град Ченай. Той отстои на около 2000 км от Делхи. Градът е четвърти по големина в Индия. Според туристическите проспекти не случайно го наричат “врата на слънчевия юг”.

Градът е основан през 1639 г., по-рано от Калкута и Бомбай. Първоначално само като форт на Остиндийската компания, Ченай е първата опора на Британска Индия. В края на XVIII в., когато центърът на колонията бил пренесен в Калкута, Ченай става столица. Както и останалите селища, основани в колониалния период, Ченай не блести с многочислени древни храмове и архитектурни паметници. Най-известна е готическата катедрала “Св. Томас”, издигната на мястото на старинен исторически храм.

Град Ченай е разположен върху плоска крайбрежна низина, разсечена от лагуни. Най-високата му точка е едва 7 метра над морското равнище. Ченай е застроен по протежение на огромния плаж Марина – един от най-хубавите в света.

Импозантните сгради са също по крайбрежието – старинен форт, правителствени учреждения, университети и индуистки храмове, основани от династията Палава през VIII в., украсени с гопури – високи, стесняващи се към върха каменни кули, покрити с резба и скулптури. Те са недостъпни за неиндуисти. Охраняват се от слонове, силно напашени с бои (очевидно с ритуална цел), които изсумтяват сърдито, когато се разминават с неиндуисти.

Силно впечатление прави паркът в Гинди – южно предградие на Ченай. Това е една атракция, която не бива да се пропуска. Очарованите очи на посетителя се спират на пъстрата колекция от хамелеони, костенурки, игуани и стотици видове змии, сред които почетно място заемат 4-метровите кралски кобри. Най-ревностни посетители и зрители в този парк са децата. Той е внушителна илюстрация на жизнената природа на индийския юг. Срещите със змии, които биха били страшилище за чужденеца, са нещо съвсем естествено и нормално не само за тамилците, но и за жителите на останалите южни области, които съжителствуват с тях със забележително спокойствие.

В покрайнините на Ченай се намира известна крокодилска ферма, където се отглеждат над 10 вида влечуги с размери от половин до 4 метра. Има крокодили с тесни челюсти. Те приличат на птичи човки, но застрашителните остри зъби карат посетителите да се държат по-встрани и да се отнасят със страхопочитание към чудовищата, колкото и симпатични да изглеждат. Тази ферма служи и за запазване на видовете влечуги. Крокодилите са обект на хищническо изстребление и кожата им се превръща в луксозни чанти и обувки.

До тази ферма е пунктът за събиране на змии, от които на място се отнема отровата. Тя е изключително ценна суровина за фармацевтичната промишленост. Забележителни са сръчността и смелостта на онези, които извършват опасната операция. Индийците изцеждат отровата в малки чашки. Характерно е, че близостта с природата тамилците получават още от деца. Малчуганите си играят и милват по главите влечугите.

Област Карнатака

Област Карнатака е бившият щат Майсур, преименуван през 1973 г. Той е образуван през 1956 г. на основата на бившето едноименно княжество, което заедно със съседното, Хайдарабадското, било най-голямото в страната. И като става дума за това, ето един интересен факт. Само допреди двадесетина години, когато са били отнети привилегиите на махараджите, низамът на Хайдарабад е бил най-богатият човек в света. Той е имал 17 милиона крепостни селяни, 15 000 лични слуги, 500 жени, собствена армия, железници и въздушен флот. И това е все същата и всеки следващ миг различна страна – със старото, което си отива, и с новото, което неотвратимо идва. За разлика от изостаналото феодално управление на хайдарабадския низам начело в Майсуре стояла просветена династия, традиционна покровителка на изкуствата и науките. Голяма роля е играел диванът – съвет, чиито членове обикновено са били интелигентни хора и квалифицирани специалисти. Не случайно са наричали Майсур “образцовото княжество” на Индия.

Съвременна Карнатака почти два пъти превишава по размери бившето княжество Майсур. Десетки градове в Карнатака имат над 100 000 жители, но столицата Бангалор, близо двумилионна, заема сред тях особено място. Това е шестият по големина град в Индия, бързо развиващ се транспортен възел и научно-технически център. Освен това Бангалор е един от най-красивите градове в Индия, а надморската височина от 900 метра предопределя и неговия прохладен климат, един от най-здравословните в страната (Идакиев 1985, 79–80).

Област Керала

Столицата на област Керала е Тривандрум. Природата на област Керала е богата и разнообразна. Притежава огромни чаени плантации. Производството на чай е един от основните поминъци на жителите в този район. Най-младите чаени листа се събират на ръка един път седмично и се подават веднага на обработка в цеховете, които са в близост до плантацията. Те са оформени още от англичаните по време на тяхната колонизация, но продължават да се експлоатират и днес, което показва, че индийците не отхвърлят нищо позитивно, а напротив, то идва още от техния колонизатор (Обр. 2, 3).

Туризмът в областта Керала е силно развит. Прекрасни са впечатленията от плуващите по лагуните на Индийския океан кораби (Обр. 4). Областта притежава и многобройни водопади. Красиви са изгревите и залезите в Южна Индия (Обр. 5).

Населението на Индия е около 1 милиард и 200 мил. души. Индийците хинди (около 80% от населението) са много различни от нас в религиозната си разбираемост и насоченост. Религията е част от всекидневният им живот. Приемат боговете си като приятели, дори като съпрузи, хиндуизма живее в тях. Всяко семейство, в зависимост от кастата и традициите си почита определен бог или богиня и посещава определен храм за церемонии. Той може да се намира на хиляди километри от мястото където живеят. Но нищо не ги възпира да посещават, ако имат желание, и други храмове посветени на други богове.

Статуите на боговете са изваяни с размерите на живи хора и техните лица. На религиозните празници ги обличат с дрехи и ги изнасят навън, за да може хората да им се поклонят. Всички вярващи индийци имат олтари в домовете си и всяка вечер изпълняват ритуал да поставят гирлянди от цветчета на жасмин върху статуята или върху иконата на техния бог или богиня, а пред него подреждат плодове, оставят пари, бижута, прибори, за да може Богът да има същия комфорт като тях. На сутринта, жените си закичват гирляндите от жасмин в косите, които се смятат вече за осветени и цялото семейство се събира заедно и изяждат плодовете.

Възможно е в едно семейство мъжът или жената да бъде вегетарианец и силно религиозен, докато другият партньор да не е вегетарианец и да е атеист. Но всеки почита избора на другия, т.е. има скрит либерализъм, който съществува, въпреки че индийското общество е считано като едно от най-строгите. В Индия са представени и съжителстват много и различни религии. Това не е пречка за хора с различна религиозност да живеят спокойно един до друг. Много често явление в по-големите градове, както и в град Велор може да се види, че хиндуисткият храм, християнската църква и мюсюлманската джамия са построени едно до друго. Това говори за толерантност между хората и прием на всичко, което е различно. Практически това не съществува в европейския начин на живот. Затова чужденецът е много лесно приет в Индия. Той е равен с индийците.

Присъстват многобройни храмове посветени на боговете Шива и Вишну (Обр. 6).

Годината в Южна Индия има три сезона.

1. Сухият и сравнително прохладен – ноември – февруари – 12–35 градуса.

2. Сух, горещ сезон – 35–50 градуса – март – май.

3. Влажен, горещ сезон – юни – октомври – мусони, урагани, дъждове.

През месеците септември – октомври температурата и валежите намаляват. Мусонът свършва. Има райони където се произвеждат 3 реколти от растения. Животинският и растителен свят е много разнообразен. Отглеждат се много цветя, орхидеи, розово дърво, хлебни дръвчета, грейпфурти, банани, кокосови орехи, дини и др.

В Южна Индия има над 3000 вида птици, 500 вида бозайници и над 350 вида влечуги.

Индия произвежда 10% от памука в света.

Културата на Южна Индия

Индийските танци

Индийските момичета, които изпълняват класическите народни танци наречени “Барнадати” са облечени в класически индийски носии, бижута и прически. Те са посветени на определен вид божествена церемония и всяко тяхно движение означава определена част от ритуала към Бога (Обр. 7).

Има традиционни танци от областта Керала, които наподобяват на нашите кукерски танци. Смисълът им е подобен. Вярва се, че по този начин се прогонват лошите сили. Изпълнителят има контакт с публиката чрез неговите изражения на лицето и жестове (Обр. 8).

В Южна Индия съществуват и аборигенски племена. Те живеят откъснато, по свой начин, със своите традиции. Посетихме едно селище в областта Керала и наблюдавахме силно изразителни аборигенски танци (Обр. 9).

Облекла

Индийските жени обличат ежедневно националните облекла, които се наричат **сарн** (Обр. 10). Те биват: официални и ежедневни. Официалните се изработват от коприна. Ежедневните са от памучен плат. Саритата представляват само едно парче плат, без никакви шевове. То се увива по специален начин около тялото. Мъжете се обличат с риза и панталон, а при по-официални случаи – с националните им облекла, които се наричат **доти** – копринен бял плат, който е запасан (стои като дълга пола) и дълга бяла риза – така наречената **курта**.

Освен саритата индийките притежават и всекидневни облекла, които се наричат **чурида**. Това е съчетание на рокля и панталон. На раменете присъства почти винаги копринен шал, който индийците наричат **дупата**.

В по-големите градове могат да се видят момчета и момичета облечени по европейски начин с дънки, джинси и тениски.

Цветовата гама на облеклата е разнообразна и всички изглеждат различно, макар че са облечени по един и същ начин. Присъствието на гривните е задължително за индийките. Ритуал при тях е да се носят повече от една гривна. Това е символ на съюза между мъжа и жената. Много актуални са и многобройните пластмасови гривни с цвят подхождащ на сарито, които заемат мястото от китката на ръката до лакътя. Когато говорим за облекла, трябва да се разкаже и за неизбежния аксесоар на индийките – тяхната червена точка, която се нарича бинди. По принцип всички индийки трябва да носят този аксесоар, независимо от религията си. По-младите момичета, понякога не ги поставят и то когато са облечени с европейски облекла. Интересно е, че сега съществуват различни видове бинди, не само с кръгла форма, а с форма на капки и с други такива, в различен цвят, който се съчетава със сарито. Така, че биндито е също вид бижу. Когато жената е вдовица, тя няма право да носи класическо бинди, нито бижуто, нито жасмин в косите. Тя си слага само бяла точка направена от пепел, взета от кандилото, което е горяло пред снимката на нейния починал мъж. Цветята и бижутата ги оставя пред и на снимката на своя съпруг.

Граница между древната и модерна Индия не съществува. Индийците живеят с древността и историята си. Индия е съвременна страна. В големите градове се наблюдават различни видове модерни магазини, които съществуват по света. Изборът на стоки е голям, понякога – главоземайващ. Трудно е пазаруването при такова голямо изобилие.

Един от най-красивите градове на област Тамил Наду е град Велор. Той отстои на 140 км западно от град Ченай. Велор е малък град за размерите на Индия. Той притежава около 1 милион жители. В този град са известни следните три обекта:

- Технологичният институт в град Велор (**Обр. 11**);
- Християнската болница (най-известната в Индия за лекуване на левкемия и други тежки болести);
- Големият хиндуиски храм посветен на бога Шива.

Град Велор е малък кът от Индия, но в него е събрано всичко – превратната история, мъдростта на отминалото и неповторимата прелест на тази страна, чието въздействие думите са безсилни да опишат.

* * *

По-долу написаното е от д-р Даниела Тодорова – Балве.

Родена съм на 11 юни 1973 г. в град Велико Търново. Завърших Природоматематическа гимназия „д-р Васил Друмев” – Велико Търново. Магистърска степен придобих във Висш институт по хранителна промишленост – Пловдив, специалност „Биотехнологии”, през 1996 г. Защитих докторат в сферата на Биотехнологиите в Технологичния университет в град Компьен, Франция през 2001 г. Повод да посетя Република Индия е, че работя като специалист в биотехнологичните процеси. Участвам в разработки на проекти в Технологичния университет в Лаборатория по Биопроизводство в град Компьен, Франция. Ръководител на лабораторията е проф. М. Виджаялакшми, която е индийка по народност, с френско гражданство. Проф. Вижи организира Научен център в Университета в град Велор (**Обр. 12**), който официално е открит на 6 март 2005 г. от министъра на Науката и образованието на Република Индия – Г-н Капил Сибал. Този център е създаден с помощта на индийското правителство и Технологичният университет в град Компьен, Франция, който предостави апаратурата. Като дългогодишна сътрудничка на проф. Вижи бях поканена от нея и от президента на Университета да участвам при откриването и представянето на Научния център. Трябваше да иницирам научните проекти, което включва и обучението на индийския персонал на европейски начин на работа, което според индийците е най-важната част от неговия принос.

Научния център е посветен на Биотехнологиите и по-специално на Биоразделянето, което е важна част и етап от съвременните Биотехнологии. Направленията, които ще се развиват в Научния център са:

- 1) Имунотехнологии;
- 2) Технологии за биоразделянето за медицински цели, в които се включва най-съвременната област на Протеините.
- 3) Проучване на растителни екстракти от традиционни индийски растения, като напр. алое вера и тяхното приложение в медицината.

Научния център се помещава в един от най-големите и престижни Университети в Индия – Технологичния институт в град Велор, област Тамил Наду.

Правителството влага огромни инвестиции не само в информационните технологии, но и за развитието на биотехнологичните процеси и фармацевтиката.

Технологичният институт в град Велор е модерно съвременно учебно учреждение с всички технически удобства, около сградите се поддържат цветни градини, въпреки, че температурите са високи. През лятото (март – юни) температурата достига до 50°C, а през зимата (октомври – февруари) е 25-30°C. Чистота лъха из целия град. Питейна вода може да се намери навсякъде. Инсталирани са климатични инсталации и горещината се понася добре. В този частен Университет учат деца само на богати родители защото таксата е около 1000 долара на месец, в което е включено обучението, общежитие и храна. И въпреки всичко броят на студентите е около 8000. Така че в Индия има много богати, но и много бедни хора. Бедните са привикнали с този начин на живот и са щастливи, че са родени в тази страна. Те имат своя собствена философия за живота.

В Индия (както посочихме по-горе) всяка област има официален език и негови диалекти. В тази страна се говорят 40 езика. Официалните езици са хинди и английски. В училище се учи официалния език на областта и двата езика хинди и английски. В областта Тамил Наду се говори език, който се нарича тамил. На езика тамил “благодаря” се казва нандри. В университетите лекциите и изпитите се провеждат на английски език.

Вследствие на научните контакти между Научния център в Технологичния институт в град Велор, област Тамил Наду, Индия, индийската фирма Span Diagnostics Ltd (www.span.co.in) и Технологичния универ-

ситет в град Компьен, Франция беше създадена в град Компьен на 8 декември 2005 г. фирма Span Diagnostics SARL. Инвеститорите на тази компания са индийската фирма Span Diagnostics Ltd от град Сурат, Индия, който се намира на около 200 км северно от град Бомбай и две американски физически лица. Фирмата има две основни насоки на развитие:

1. Да произвежда диагностични реактиви, в частност анти-еритроцитни серуми за определяне на кръвни групи.

2. Да разработва нови технологии в областта на имунологията.

Фирмата се ръководи от индийския лекар д-р Прадип Десай. Директор на новите технологии е д-р Даниела Тодорова – Балве.

Фирмата притежава технологичен парк от биореактори, с които се произвеждат анти-еритроцитни серуми. Произведените реактиви се продават в чужбина. Лабораторията по новите технологии е оборудвана с модерна техника. Директорката осъществява контакти с известния френски Институт „Пастър”. Тя допринася за сключването на договори по нови технологии с различни институции като Технологичния университет в град Компьен, Институт „Пастър” и частни фирми, специализирани в областта на биотехнологиите приложими в имунологията. В близко бъдеще фирма Span Diagnostics SARL ще кандидатства за финансиране на нов проект за създаване на нов диагностичен тест за инфекциозни болести.

В Института „Пастър” работи откривателят на вируса на СПИН проф. Люк Монталие. В неговата Лаборатория, може би в най-скоро време, ще бъдат открити лекарства против СПИН. При консултации и разговори с него се убедихме, че той защитава българските медицински сестри в Либия. Според него те са неправилно осъдени. Проф. Монталие се бори и ще продължава научно да доказва тяхната невинност. Според него нашите медици не са заразили 400 либийски деца със СПИН. Може би истината скоро ще бъде установена.

Индия е огромна страна и е надарена с разнообразна природа и трудолюбив народ. Вярата на жителите във боговете Буда, Вишну, Шива, Кришна спомага за тяхното духовно развитие. Индийски специалисти от всички области на културата, техниката и технологиите присъстват в страните от целия свят. Това показва, че Индия е една отворена за новостите страна. В бъдеще е възможно тя да заеме водещо световно място.

ЛИТЕРАТУРА

Идакиев, 1985: С. Идакиев. Азиатски маршрути. София, 1985, 79–82.

www.ujna.in

28 юни 2007 г.

Анотации:

Обр. 1 – Карта на Индия

Обр. 2 – Чаени плантации край град Мунар, област Керала.

Обр. 3 – Парк от област Керала.

Обр. 4 – Морските лагуни край град Алепи, област Керала.

Обр. 5 – Залез в Южна Индия.

Обр. 6 – Статуята на бога Шива, неговата жена и подчинените му в храма „Махабалипурам“, област Тамил Наду.

Обр. 7 – Класически индийски танци „Барнадати“, област Керала.

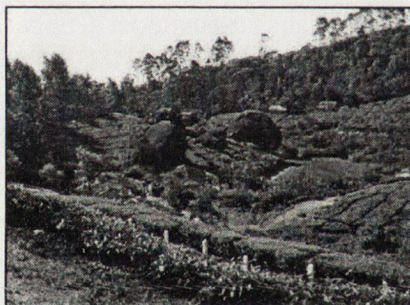
Обр. 8 – Класически танци „Катакали“, област Керала.

Обр. 9 – Аборигенски танци, област Керала.

Обр. 10 – Индийски жени от област Тамил Наду облечени със сари.

Обр. 11 – Технологичният институт в град Велор, област Тамил Наду.

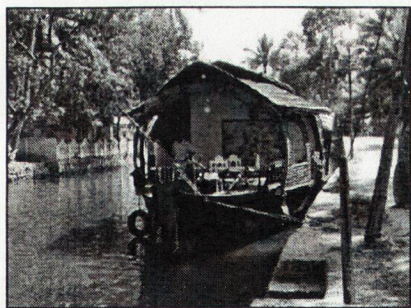
Обр. 12 – Научният център и технологичния институт в град Велор.

Обр. 2

Обр. 3

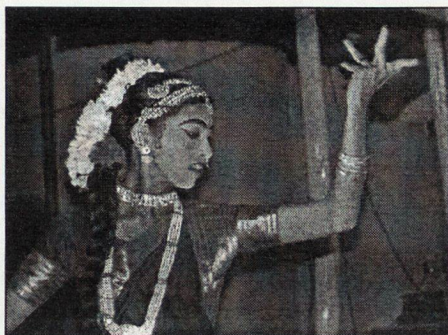
Обр. 4

Обр. 5

Обр. 6

Обр. 7

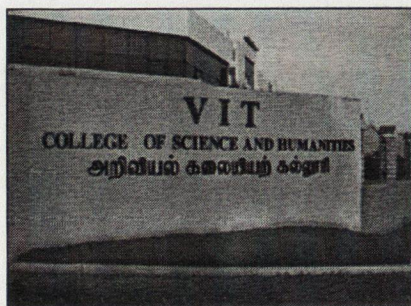
Обр. 8

Обр. 9

O6p. 10

O6p. 11

O6p. 12